

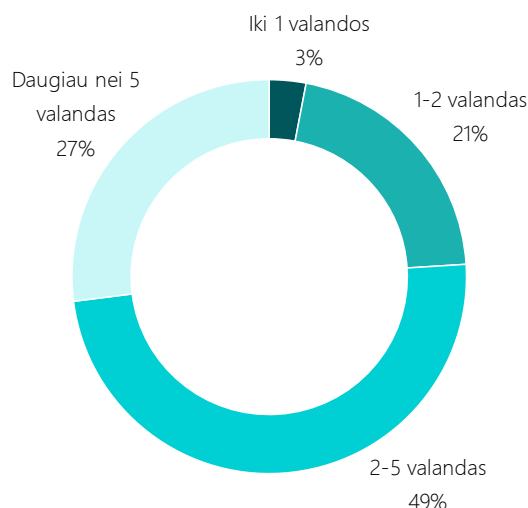
Paaugliai internete kasdien praleidžia 2–5 valandas, bet apie kylančias grėsmes susimąsto ne kiekvienas

Interneto teikiamos galimybės padeda gauti reikiamą informaciją, geriau pažinti pasaulį, bendrauti, išsakyti savo nuomonę aktualiais klausimais, pirkti prekes ir įsigyti paslaugas, naudotis elektronine valdžia. Kartu internetas mus ir klaidina, įtraukia į įvairias rizikas ir grėsmes. Interneto vartotojai gali susidurti su tokiais grėsmėmis kaip duomenų vagyste, kompiuterių virusais, patyčiomis ir kitu neteisėtu ir žalingu turiniu, elektroninės prekybos pažeidimais ir kt. 2020 metų atliktas kiekybinis internetu besinaudojančių tėvų ir paauglių nuomonės tyrimas¹ padeda atsakyti į klausimus, kaip dažnai paaugliai naudojami internetu, kiek saugūs tėvų nuomone jų vaikai naršydami internete, kiek saugūs jaučiasi paaugliai naudodamiesi internetu, su kokiomis grėsmėmis jie dažniausiai susiduria

Dauguma paauglių internete kiekvieną dieną vidutiniškai praleidžia 2–5 valandas. Penki iš dešimties (49 proc.) apklaustųjų internete kiekvieną dieną vidutiniškai praleidžia 2–5 valandas, 27 proc. – daugiau nei 5 valandas, 21 proc. – 1–2 valandas ir tik 3 proc. – iki 1 valandos (1 pav.). Šie duomenys patvirtina, kad paaugliai praleidžia ženkliai laiko dalį internete, todėl didėja rizika susidurti su įvairiomis grėsmėmis internete.

Daugumos paauglių (73 proc.) nuomonė apie internetą yra kritiška, nes jie mano, kad internetas kelia grėsmių, pavojų. Tačiau maždaug 2 iš dešimties paauglių teigė, kad apie tai nesusimąstė, o vienas iš dešimties teigė, kad internetas grėsmių nekelia. Nuomonės, kad internete slypi grėsmės, pavojai, dažniau laikosi

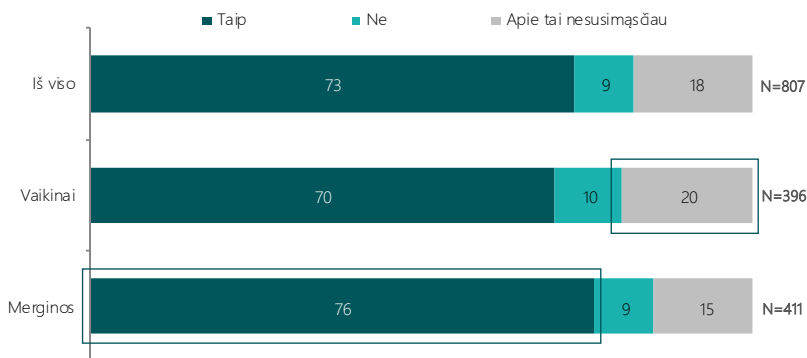
1 pav. Vidutiniškai per dieną praleidžiamas laikas internete (proc.; N=807) Kiek vidutiniškai valandų per dieną naudojate internetu?

¹ Nacionalinės švietimo agentūros užsakymu 2020 metais atliktas [Kiekybinis internetu besinaudojančių tėvų ir paauglių nuomonės tyrimas](#). Tyrimo tikslas išsiaiškinti tėvų nuomonę dėl internete jų vaikui kylančių grėsmių bei saugų vaikų elgesį internete, taip pat išsiaiškinti paauglių nuomonę dėl internete kylančių grėsmių bei saugų elgesį internete. Tyrimo tikslinės grupės 5–18 m. vaikus auginantys tėvai, interneto vartotojai ir 14–18 m. paaugliai, interneto vartotojai. Tyrimo metu apklausta 813 tėvų ir 807 paaugliai.

merginos, nei vaikinai (2 pav.). Tėvai internetą vertina kritiškiau. Absoliuti dauguma (90 proc.) apklaustųjų laikosi nuomonės, kad internetas gali kelti grėsmę jų vaikui. Priešingą nuomonę išreiškė 3 proc. tėvų, 7 proc. teigė apie tai nesusimąstę. Nuomonės, kad internetas gali kelti grėsmę jų vaikui, dažniau laikosi moterys ir didmiesčių gyventojai.

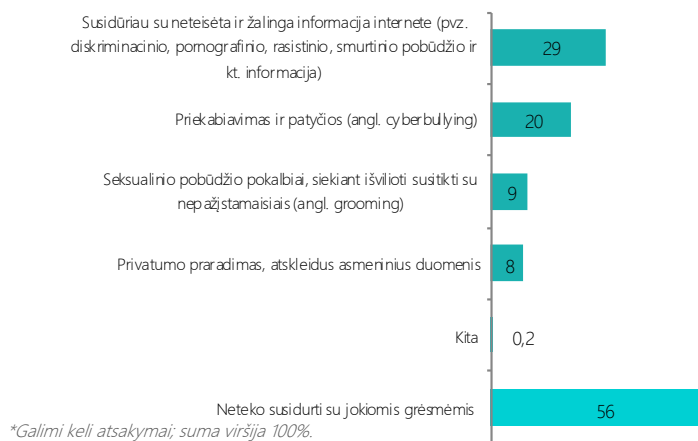
2. pav. Paauglių nuomonė dėl internete slypinčių grėsmių ir pavojų (proc.; N=807) Kaip manote, ar internete slypi grėsmės, pavojai?

Tėvų nuomonę apie galimas grėsmes internete patvirtina paauglių įvardytos realiai patiriamos grėsmės internete, išskyrus sunkiai kontroliuojamą naudojimosi internetu laiką. Devyni iš dešimties tėvų (90 proc.) mano, kad vaikams internete kyla grėsmė susidurti su neteisėta ir žalinga informacija.

77 proc. tėvų grėsme įvardijo sunkiai kontroliuojamą naudojimosi laiką, priklausomybę, 76 proc. – internete galimą priekabiavimą ir patyčias, 74 proc. – internete vaikas gali susidurti su seksualinio pobūdžio pokalbiais, siekiant jį išviloti susitikti su nepažįstamaisiais, 65 proc. – internete vaikui gresia prarasti privatumą, atskleidus asmeninius duomenis. 44 proc. apklaustų paauglių nurodė asmeniškai susidūrę su šiomis tėvų įvardytomis grėsmėmis internete (pav. 3).

3 pav. Grėsmės, su kuriomis yra tekę asmeniškai susidurti paaugliams (proc.; N=807) Su kokiomis grėsmėmis jums asmeniškai yra tekę susidurti?

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100%.

Informaciją apie kylančias grėsmes internete ir kaip jas spręsti rasite šiose internetinėse svetainėse: <https://e-etika.lt/> – informacija ir patarimai tėvams, kaip valdyti skaitmeninio pasaulio iššūkius. <https://www.auguinternetė.lt/> – informacija tėvams, mokytojams ir tiems, kurie „auga“ internete. <https://www.bepatyciu.lt/> – „Vaikų linijos“ inicijuota kampanija, kurios pagrindinis tikslas – smurto ir patyčių prevencija. Skyrelis apie elektronines patyčias <https://www.bepatyciu.lt/tevam/apie-elektronines-patycias/>

<https://www.svarusinternetas.lt/> – interneto „karštoji linija“, kurioje galima pranešti apie internete aptiktą netinkamą ar kitą žmogų žeidžiantį turinį.

Ginta Orintienė, tinklapio [Draugiškas internetas](#) koordinatore bei sklaidos ir viešinimo veiklų koordinatore